

روابط رژیم صهیونیستی با اقلیم کردستان عراق و چالش‌های پیش‌روی محور مقاومت

چکیده

از آغاز شکل‌گیری رژیم صهیونیستی در سرزمین اشغالی فلسطین، سیاست برقراری و ارتباط با اقلیت‌های قومی و نژادی و نفوذ در درون آنها، بخشی از اهداف و راهبردهای رژیم صهیونیسم را در خاورمیانه تشکیل می‌داد و تحریک اقوام و طوایف گوناگون جزئی از توطئه صهیونیسم برای تحدید خطر کشورهای ناهمسو با اهداف صهیونیستی و ایجاد نزاع قومی در جهان اسلام بود که در چارچوب "استراتژی پیرامونی" رژیم صهیونیستی تبلور یافت. اقلیم کردستان عراق بعد از سقوط دولت بعث در عراق به یکی از اهداف رژیم اشغال‌گر قدس تبدیل شده است که تا به امروز مشکلات قابل توجهی برای محور مقاومت ایجاد کرده است. این پژوهش با هدف بررسی روابط رژیم صهیونیستی و اقلیم کردستان عراق، و چالش‌هایی که این روابط برای محور مقاومت ایجاد کرده است به روش توصیفی-تحلیلی انجام گرفته است. بنابراین سوال این است که مهم‌ترین چالش‌هایی که رژیم صهیونیستی با ایجاد روابط با «اربیل» برای محور مقاومت ایجاد کرده است چیست؟ یافته‌های تحقیق که بر اساس نظریه مکتب کپنهاگ به دست آمده این است که، چالش‌هایی نظیر تجزیه‌طلبی، تقویت گروهک‌های معاند در مرزهای محور مقاومت، توسعه فعالیت‌های ضد امنیتی و اطلاعاتی در منطقه، ناآرامی اجتماعی در بطن محور مقاومت از جمله مهم‌ترین چالش‌های یاد شده به شمار می‌رود.

کلید واژه: رژیم صهیونیستی، اقلیم کردستان عراق، امنیت، چالش سیاست خارجی محور مقاومت

نیاز به امنیت همواره از دغدغه‌های رژیم صهیونیستی^۱ بوده و بر این اساس، استراتژی‌های مختلفی را طرح ریزی کرده است. یکی از راهبردهای امنیتی^۳ این رژیم، بهره‌گیری از پتانسیل‌های بالقوه و بالفعل اقلیت‌های دینی و قومی در کشورهای پیرامون حوزه امنیتی بوده است. "دیوید بن گورین"^۴ اولین رئیس جمهور رژیم صهیونیستی به منظور تامین امنیت دولت تازه تاسیس صهیونیستی در قلب منطقه استراتژیک خاورمیانه^۵ و خروج از انزوای مطلق در جهان عرب که سیاستهای متاخمی را علیه دولت عبری در پیش گرفته بودند و همچنین افزایش توان بازدارندگی در قالب اتحاد با کشورها و اقلیتهای پیرامونی غیر عربی، استراتژی "اتحاد پیرامونی"^۶ را مطرح ساخت. وی معتقد بود سیاست خارجی رژیم صهیونیستی باید متکی بر کشورهای پیرامون و غیر عرب باشد زیرا اسرائیل به دلیل اینکه در محاصره کشورهای عرب متخاصم قرار دارد امکان توسعه روابط سیاسی و اقتصادی را با همسایگان ندارد، لذا باید با کشورهای پیرامونی یا اقلیت‌های موجود در این کشورها مرتبط شود. در نتیجه این رژیم برای رها شدن از انزوا و محاصره از سوی دول عربی، در دهه ۱۹۵۰ مقدمات شکل‌گیری اتحاد با کشورهای پیرامونی غیر عرب مانند ترکیه، ایران و اتیوپی را پی ریزی کرد و برای گسترش روابط با این کشورها گام برداشت و به اقلیت‌های نهفته در کشورهای عربی نظیر مسیحیان و دروزی‌ها در لبنان و اکراد در سوریه و عراق توجه کرد.

در این راستا، وجود اقلیت کرد در عراق که در زمان حاکمیت "رژیم بعث"^۷ و نیز در مقاطع پیشین از حضور در عرصه‌ی سیاسی و حکومت داری محروم و همواره به عنوان اقلیتی ناراضی مطرح بوده، زمینه حضور و نفوذ صهیونیسم را برای بهره برداری و استفاده از این اقلیت به منظور مقابله با رژیم بعثی "صدام"^۸ و تجزیه سرزمینی آن فراهم ساخت. شرایط امروز خاورمیانه حکایت از اجرایی شدن نظریه "هرج و مرج سازنده"^۹ کاندولیزا رایس^{۱۰} دارد. اعلامیه آن زمان خانم رایس تأییدی بود بر وجود یک "نقشه راه نظامی" برای خاورمیانه به ابتکار انگلیس، امریکا و اسرائیل. این پروژه، که سال‌ها بود در مرحله طراحی و برنامه‌ریزی قرار داشت، عبارت است از: ایجاد هلالی از بی‌ثباتی^{۱۱}، هرج و مرج و خشونت^{۱۲} که از لبنان، فلسطین و سوریه آغاز شده و تا عراق، ایران و مرزهای افغانستان

1. The Zionist regime

2. strategy

3. Security strategies

4. David Ben-Gurin

5. The strategic region of the Middle East

6. Environmental Alliance

7. Baath regime

8. Saddam

9. The theory of "constructive chaos"

10. Condoleezza Rice

11. Creating a crescent of instability

12. Chaos and violence

ادامه خواهد داشت. منطقه‌ای که "جغرافیای امنیتی ایران" به عنوان رهبر محور مقاومت اسلامی نیز نامیده می‌شود (Porter, 2023: 8-12).

انسجام و اتحاد ملت عراق همیشه مورد حمایت محور مقاومت به رهبری جمهوری اسلامی ایران قرار داشته و منافع کشورهای عضو این محور اسلامی در تداوم حفظ تمامیت ارزش کشورهای یاد شده که از اکثریت قاطع کردها و شیعیان همسو با محور مقاومت تشکیل شده است قرار دارد. اما طی سالهای اخیر با عملیاتی شدن طرح آمریکایی-عربی گسترش جنگ و نا امنی در محور مقاومت (ایران، عراق، سوریه، لبنان) مشکل محور اسلامی سلطه امنیتی قدرت‌های فرامنطقه‌ای و گسترش اندیشه‌های تروریستی وهابی‌گری در عراق و سوریه همچنین تحمیل خواسته‌های نا مشروع آنها و ایجاد هرج و مرج و نا امنی در این کشورها شده که این اهداف می‌تواند اوضاع امنیتی و ملی آنها را تحت تاثیر نامطلوب خود قرار دهد و اندیشه فدرالیسم در غرب آسیا را در جهت تجزیه این کشورها سوق دهد. به همین منظور این پژوهش با هدف بررسی روابط رژیم صهیونیستی و اقلیم کردستان عراق، و چالش‌هایی که این روابط برای محور مقاومت ایجاد کرده است به روش توصیفی-تحلیلی انجام گرفته است. بنابراین سوال این است که مهم‌ترین چالش‌هایی که رژیم صهیونیستی با ایجاد روابط با اربیل برای محور مقاومت ایجاد کرده است چیست؟ یافته‌های تحقیق که بر اساس نظریه مکتب کپنهاگ به دست آمده این است که، چالش‌هایی نظیر تجزیه‌طلبی، تقویت گروهک‌های معاند در مرزهای محور مقاومت، توسعه فعالیت‌های ضد امنیتی و اطلاعاتی در منطقه، ایجاد نزاع‌های قومیتی و اجتماعی به ویژه برای ایران در اغتشاشات اخیر از جمله مهم‌ترین چالش‌های یاد شده به شمار می‌رود.

۱- اهمیت پژوهش:

با حضور نامشروع رژیم اشغال‌گر قدس در خاورمیانه بعد از جنگ جهانی دوم، همواره این منطقه از آشوب‌ها و بحران‌های قومیتی و مذهبی در رنج بوده و امروزه این روند نیز ادامه دارد. یکی از این مناطق که پایگاه تلاویو در منطقه شده اقلیم کردستان عراق بعد از سقط صدام و رژیم بعث عراق در منطقه است. که تهدیدهای قابل توجهی در ادوار گذشته و آینده نیز برای محور مقاومت به رهبری جمهوری اسلامی ایران در بر خواهد داشت که بررسی آکادمیک آن می‌تواند راهبردهای قابل توجهی در اختیار دستگاه سیاست خارجی کشورهای عضو محور یاد شده به ویژه جمهوری اسلامی ایران قرار دهد تا برای هرگونه تهدید، آمادگی پاسخگویی و مدیریت را داشته باشیم.

۲- روش پژوهش

یافته‌های پژوهش در این مقاله به شیوه‌ای توصیفی - تحلیلی و از منابع کتابخانه‌ای، اینترنتی و مقالات مرتبط مورد سنجش قرار گرفته است. این روش به توصیف و تفسیر ابعاد و روابط موجود میان متغیرهای مستقل و وابسته می‌پردازد که استدلالی بر فرضیه‌های تحقیق یا پاسخی به پرسش‌های پژوهش می‌باشد.

۳- پیشینه پژوهش

۱- حافظی پریسا و ازهارى تیمور (۲۰۲۴). "سپاه پاسداران به "مرکز جاسوسی" اسرائیل در عراق حمله کرده و قول انتقام بیشتر می‌دهد". در این مقاله به واکنش جمهوری اسلامی ایران به ترور سردار سلیمانی و نقش رژیم صهیونیستی در ناامن سازی مرزهای ایران اشاره شده است که سپاه پاسداران به عنوان تاثیرگذارترین نیروی نظامی تهران و محور مقاومت، مقرهای جاسوسی آن‌ها را در اقلیم کردستان عراق مورد حملات موشکی خود قرار داده است. در این پژوهش با توجه به اشتراکات قابل توجهی که با مقاله حاضر دارد اما به کشورهای عراق-سوریه و نیز نقش رژیم صهیونیستی در ناآرامی‌های داخلی محور مقاومت اشاره ای نداشته است.

۲- راجرز وینتروپ (۲۰۲۴). "خانه پوشالی کردستان عراق در حال فروپاشی است". نویسنده در این مقاله به اشتباهات راهبردی اقلیم کردستان عراق در خاورمیانه اشاره کرده است. در این مقاله چند اشتباه مورد بررسی قرار گرفته است که اولین آن اعتماد و همکاری با آمریکا، عدم توجه به منافع کشورهای همسایه، عدم توجه به دولت مرکزی، کوتاهی در اوایل جنگ با داعش است. که اقلیم کردستان عراق را به سمت فروپاشی و منحل شدن سوق داده است. در این مقاله تاثیرات واگرایی اقلیم کردستان با جمهوری اسلامی ایران به دلیل همکاری کردن این منطقه با رژیم صهیونیستی و آمریکا مورد بررسی قرار گرفته و باعث شده است که اقلیم کردستان عراق به عنوان یک لانه جاسوسی علیه محور مقاومت و ایران تبدیل شود. همچنین به واگرایی ایران و اربیل اشاره شده و کشورهای دیگر محور مقاومت را مورد بررسی قرار نداده است.

۳- بحرانی وسام (۲۰۲۴). "برای امنیت منطقه باید حضور رژیم صهیونیستی در اربیل و اشغال عراق توسط آمریکا پایان یابد". در این مقاله نویسنده به این نتیجه دست یافته است که بعد از ترور سرار سلیمانی و میزان حساسیت جمهوری اسلامی ایران به این موضوع، به منظور کاهش تنش‌ها در این منطقه باید میزان نفوذ و حتی موجودیت اسرائیل منحل شود و یا کاهش یابد. به همین منظور با پژوهش حاضر اشتراکات قابل توجهی در این حوزه دارد اما آنچه که باعث وجه اختلاف بین این دو کار شده است، عدم توجه به نقش غرب و متحدان منطقه ای آن یعنی رژیم اشغالگر قدس در قبال ناآرامی‌های داخلی جمهوری اسلامی ایران است.

۴- نامدار فرهنگ فریدون (۲۰۲۳). "کردستان عراق و شکست سرمایه‌گذاری در روابط کرد و آمریکا- اسرائیل". نویسنده در این مقاله به بررسی سرمایه‌گذاری‌هایی که آمریکا و رژیم صهیونیستی در اقلیم کردستان عراق انجام داده اند پرداخته است. که دولت غربی و متحدان منطقه ای آن اقلیم کردستان را به یک محیط امن به منظور

تاثیرگذاری بر محور مقاومت تبدیل کرده است. و بعد اقتصادی این کار باعث وجه تفاوت و اختلاف با مقاله فعلی شده است.

۴- نوآوری پژوهش

در مورد رابطه بین اقلیم کردستان عراق و رژیم اشغال گر قدس مقالاتی نوشته شده است اما آنچه که باعث نوآوری و جدید بودن این کار با سایر مقالات شده توجه بر اقدامات رژیم صهیونیستی بر داخلش کشورهای محور مقاومت به منظور تغییر نظام سیاسی و نیز قطع ارتباط بین جبهه اسلامی بوده است.

۵- چارچوب نظری

اندیشیدن به امنیت و معضلات امنیتی به پیدایش مکاتب مختلف امنیتی منجر شده است. هر یک از این مکاتب با توجه به مبانی و رویکردهای متفاوت به مفهوم سازی و تبیین ابعاد تحلیل چارچوب مفهومی امنیت پرداخته اند که حاصل آن مجموعه‌ای از ایده‌ها، روش‌ها و مطالعات موردی است که به «مطالعات امنیتی»^۱ مشهور شده است. داوری در این باره که کدام مکتب فارغ از نگرش مؤسسان و طرفداران بر دیگری برتری دارد آسان نیست، پیچیدگی و چندلایه بودن و تنوع عوامل مؤثر در ایجاد پایداری، زوال و یا نابودی امنیت باعث شده است که هیچ یک از مکاتب موجود به‌رغم توان ادعایی، نتوانند همه زوایای موضوع را بررسی کنند و نوید بخش وضعیتی رضایت‌بخش باشند. ناتوانی در تبیین تمامی وجوه امنیت، همواره عرصه را برای ظهور نظریات و مکاتب جدید باز گذاشته است که در نقد نظریات و مکاتب موجود و تلاش نظری و عملی برای بازنمایی وجوه مورد نظر برای خود هویت‌سازی کرده‌اند (قیصری، ۱۳۹۲: ۲۸).

بر این اساس، یکی از برجسته‌ترین مکاتب که با ارائه تعریف چند بعدی از امنیت، جایگاه مهمی در مطالعات امنیتی به دست آورد، مکتب کپنهاک^۲ است. این مکتب با توجه به اینکه بر مطالعات امنیتی استوار است از اولین رهیافت‌هایی می‌باشد که به دنبال پایه‌گذاری جایگاهی مستقل برای مطالعات امنیتی است. یکی از مهم‌ترین چارچوب‌هایی که از جانب مکتب کپنهاگ برای بررسی دقیق‌تر مطالعات امنیتی در سطح منطقه‌ای مطرح شده است، «نظریه مجموعه امنیتی منطقه‌ای»^۳ است که توسط باری بوزان^۴ در کتاب «مردم، دولت‌ها و هراس»^۵ ارائه شد (طاهری و سیفی، ۱۳۹۳: ۱۳۴).

---

¹. Security Studies

². Copenhagen School

³. Regional Security Security Complex

⁴. Barry Buzan

⁵. People, States and Fear

باری بوزان در این کتاب، امنیت اجتماعی را یکی از مهم‌ترین ابعاد پنج‌گانه امنیت معرفی کرده است. به این معنا که امنیت اجتماعی در کنار سایر ابعاد امنیت از جمله امنیت اقتصادی، سیاسی و زیست محیطی و همچنین نظامی دارای اهمیت ویژه‌ای می‌باشد. در کتاب مردم، دولت‌ها و هراس، باری بوزان اشاره می‌کند که امنیت اجتماعی و اقتصادی مستقل از امنیت دولت نمی‌باشد (Buzan & Waeber, 1993: 43-46). اما منظور از امنیت اجتماعی از دیدگاه باری بوزان به معنای این نیست که هر گروه اجتماعی را جامعه نامید. در دیدگاه باری بوزان امنیت اجتماعی یک اصلاحی است که ناظر بر کل جامعه می‌باشد نه امنیت گروه خاصی در یک جامعه (بوزان، ۱۳۷۸: ۱۴۸-۱۵۰).

جدا از مطالب فوق باید به تعریف مجموعه امنیتی از دیدگاه بوزان بپردازیم. لذا متداول‌ترین تعریف ارائه شده از دیدگاه بوزان بدین گونه است که مجموعه امنیتی عبارت است از "گروهی از دولت‌ها که نگرانی‌های اصلی امنیتی آنها تا اندازه‌ای به هم گره خورده که امنیت ملی آنها را به صورت منطقی نمی‌توان جدا از یکدیگر مورد توجه قرار داد". مجموعه‌های امنیتی را الگوهای پایدار دوستی و دشمنی تعریف می‌کنند. متغیرهای تاریخی مانند دشمنی‌های پایدار یا قرار گرفتن در یک حوزه تمدنی دارای فرهنگ مشترک، ویژگی خاص یک مجموعه امنیتی منطقه‌ای را تحت تأثیر قرار می‌دهد. شکل‌گیری مجموعه‌های امنیتی منطقه‌ای ناشی از تعامل میان ساختار آنارشیک^۱ و پیامدهای آن بر توازن قوا^۲ نیز ناشی از فشار نزدیکی جغرافیایی است (بوزان و ویور، ۱۳۸۸: ۵۵-۵۶).

نظریه مجموعه امنیت منطقه‌ای، نظریه‌ای روش‌شناسانه با سطح تحلیل منطقه‌ای برای تجزیه و تحلیل مسائل امنیت بین‌الملل است. این روش - نظریه به علت انتخاب سطح تحلیل به عنوان مبنای خود، نظریه محیط‌شناسی امنیتی^۳ نیز محسوب می‌شود. تقسیم جهان به مجموعه‌های امنیتی منطقه‌ای مشتمل و مرتبط با یکدیگر موجب می‌شود تا نظریه مجموعه امنیت منطقه‌ای، چهار سطح تحلیل متفاوت منطقه‌ای را به یکدیگر پیوند دهد و در هر سطح مشخص نماید که چه چیزی باید برای تحلیل مبنا قرار گیرد. در تراز داخلی یعنی در درون دولت-کشورهای منطقه‌ای^۴، آسیب‌پذیری آنها معیار اصلی است. تراز بعدی روابط دولت‌های منطقه با یکدیگر است. تراز سوم، تعامل یک مجموعه امنیتی با مجموعه‌های امنیتی همسایه است و در نهایت تراز قدرت‌های جهانی و نقش آنها در مجموعه امنیتی منطقه‌ای مورد توجه است (عبداله‌خانی، ۱۳۸۹: ۲۷۹).

اما بعد از ارائه مهم‌ترین متغیرهای مورد تحلیل در نظریه مجموعه امنیتی باید به ساختارهای بنیادین این مجموعه امنیتی نیز توجه شود. ساختار بنیادین یک مجموعه امنیتی شامل چهار متغیر است که آن را از همسایگان خود جدا می‌کند؛ ساختار آنارشیک؛ به این معنا که مجموعه امنیتی منطقه‌ای باید از دو یا چند واحد خودمختار

1. Anarchic Structure

2. Balance of Power

3. The theory of Security Environment

4. State-Regional States

تشکیل شده باشند، قطب که پوشش‌دهنده توزیع قدرت در میان واحدهاست، ساخت اجتماعی که شامل الگوی دوستی و دشمنی میان واحدهاست؛ و مرز یک عاملی است که مجموعه‌ی امنیتی منقطه‌ای است که از همسایگانش جدا میکند (سازمند و جوکار، ۱۳۹۵: ۱۵۵).

در مجموع باید گفت ایده اصلی این نظریه این است که چون انتقال تهدیدها در فواصل کوتاه‌تر به مراتب راحت‌تر از انتقال آن در فواصل طولانی‌تر است، وابستگی متقابل امنیتی به شکل طبیعی به الگوی دسته‌بندی‌های منطقه‌ای مجموعه‌های امنیتی تبدیل می‌شود. این نظریه به نوعی در صدد بررسی هرگونه همگرایی در راستای مبارزه با تهدیدهای مشترک برای کشورهای متعدد است. یعنی نظریه کپنهاگ به نوعی همگرایی را به دلیل داشتن قدرت مانور قابل توجه، و تاثیرگذاری موثرتر را به دولت‌هایی ارائه می‌دهد که در یک منطقه آشوب ساز موجودیت دارند. خاورمیانه بیش از هر منطقه دیگر تلاش می‌تواند کانون توجه نظریه باری بوزان، اولیور وویور باشد. چرا که تهدید مشترک رژیم صهیونیستی برای محور مقاومت و ایجاد همگرایی ایجاد شده در ادوار گذشته و چه بعد از بحران‌های اخیر خاورمیانه، دو مقوله مورد توجه این نظریه (تهدید مشترک و همگرایی)، می‌باشد. در این مقاله با توجه به تهدیدی که روابط اقلیم کردستان عراق برای محور مقاومت در خاورمیانه ایجاد کرده است، می‌توانیم آن را یک تهدید مشترک برای این کشورها بدانیم. به همین منظور است که نظریه امنیتی کپنهاگ را به عنوان چارچوب نظری برگزیدیم. چرا که این نظریه جدا از تهدیدهای نظامی به تهدیدهای نرم افزاری نیز توجه داشته است. به همین منظور با استناد به این نظریه مهم‌ترین تهدیدهای روابط اقلیم کردستان عراق و رژیم صهیونیستی برای محور مقاومت مختصراً اشاره میشود:

۱-۵- روابط رژیم صهیونیستی و اقلیم کردستان عراق و رویکرد تجزیه‌طلبی

در مورد حمایت رژیم صهیونیستی از استقلال کردستان عراق در ادوار مختلف به ویژه سال ۲۰۱۷ که این منطقه اقدام به برگزاری همه‌پرسی استقلال طلبی کرد، مئیر جاودانفر استاد دانشگاه هرتزلیا در اسرائیل بیان کرد که: "برای اسرائیل بسیار مهم است که یک کشور غیرعرب دیگر در منطقه تأسیس شود. ما نقاط مشترک زیادی با کردها داریم. ما در این منطقه اقلیت غیرعرب هستیم که زیر حملات کشورهای عرب در این چند سال و چند دهه اخیر بودیم. ما می‌دانیم که برخی کشورهای عرب منطقه که حامی جمهوری اسلامی ایران هستند با استقلال کردستان مخالف اند. اگر کردستان در این همه‌پرسی رأی مثبت دهد، به نفع اسرائیل خواهد بود، چون به ضرر جمهوری اسلامی خواهد بود. و در عین حال اسرائیل می‌تواند یک شریک اقتصادی جدید و یک شریک سیاسی جدید در یک منطقه حساس خاورمیانه پیدا کند" (Namdar, 2023: 3). همانگونه که در این مطلب به وضوح قابل مشاهده می‌باشد مهم‌ترین اهدافی که تلاویو از استقلال کردستان عراق در ادوار گذشته دنبال کرده است، اهداف سیاسی، اقتصادی است تا بشر دوستانه.

۱-۱-۵-اهداف سیاسی

اهداف سیاسی رژیم صهیونیستی در اقلیم کردستان عراق عبارتند از:

۱-۱-۱-۵-توسعه نفوذ

حضور یک دولت ضعیف در عراق، همراه با مناقشات تاریخی بین دولت مرکزی و اقلیم کردستان عراق، مزیت منحصر به فردی را برای رژیم صهیونیستی از نظر سازماندهی و دسترسی به جهان خارج در مقایسه با سایر کردهای خاورمیانه فراهم کرده است. زمانی که اسرائیل پس از انقلاب ایران دسترسی به مهمترین کشورهای خاورمیانه از جمله ایران را از دست داد، محتمل ترین فرصت برای بازگشت پس از سرنگونی صدام حسین به عراق به وسیله اقلیم کردستان بعد از خودمختاری به وجود آمد. بعد از برگزاری همه پرسی استقلال طلبی اقلیم کردستان عراق در سال ۲۰۱۷ و حمایت‌های مستقیم تلاویو از این موضوع، اسرائیل به منظور عملی شدن این مسئله لابی‌های یهودی با نفوذ در کنگره ملی آمریکا را تحت فشار قرار داد تا دولت آمریکا را برای حمایت از استقلال اربیل مجاب نمایند (Parello-Plesner & at al: 2017: 1-5). چرا که یک کشور مستقل غیر عربی در بطن محور مقاومت ایجاد خواهد شد که برای تلاویو به نوعی، خروج از بن بست سیاسی محور مقاومت بود. به این معنا که رژیم صهیونیستی از تجزیه عراق و ایجاد یک دولت مستقل کردی در شمال این کشور، به عنوان یک پل پرش تلاش دارد استفاده کند و این رویکرد را در زمان برگزاری همه پرسی اقلیم کردستان عراق نشان داد. اسرائیل بر این باور است که می تواند همکاری نظامی و اطلاعاتی نزدیک و استراتژیکی با «کشور مستقل کردستان» داشته باشد و جای پای محکمی برای خود در همسایگی با ایران ایجاد کند. به این ترتیب اسرائیل می تواند حوزه نفوذ خود را علیه ایران، سوریه و عراق گسترش دهد.

۲-۱-۱-۵-تضعیف جایگاه ایران

از منظر منطقه ای، ایران ضمن اعتقاد به قانون فدرالیسم ۲۰۰۵، از روند دولت سازی، تمامیت ارضی، حفظ ثبات و اهمیت برتری دولت مرکزی در برابر کردها حمایت می کند. به عبارت دیگر، ایران تحولات سیاسی و دیپلماسی با جمهوری اسلامی ایران را با موافقت دولت مرکزی دنبال می کند و تضادها و اختلافات بین جمهوری کردستان و دولت مرکزی را که منجر به ناآرامی و واگرایی سیاسی در عراق می شود، خط قرمز خود می داند. از منظر بین المللی، ایران، KRI را محلی برای حضور قدرتمند اسرائیل و آمریکا دانسته و حضور این بازیگران را دو رقیب متخاصم علیه منافع ملی خود و عامل محاصره ژئوپلیتیکی خود می داند و به ویژه با روابط جمهوری کردستان با اسرائیل به شدت مخالف است (Salami, 2023: 5-7). به همین منظور رژیم صهیونیستی به منظور تضعیف جایگاه ایران در اقلیم کردستان عراق، تلاش دارد که روابط سیاسی خود را توسعه دهد. در بحبوحه تهدیدات تهران مبنی بر خلع سلاح و اخراج گروه های اپوزیسیون کرد ایرانی و ترس از کاهش استقلال و وابستگی به دولت

مرکزی، KRI در وضعیت بحرانی قرار دارد. به همین منظور اقلیم کردستان عراق نیز با رژیم صهیونیستی برای کاهش این فشارها روابط سیاسی خود را توسعه دادند که طرفین اعدا دارند مهم‌ترین و کارآمدترین تصمیم برای ایجاد تعادل بین آنها همچنین ابزاری برای برون رفت از این بحران باشد (Chomani, 2022:6-10). در این قالب و بعد از رصد قدرت روابط حسنه بین بغداد و تهران، اربیل و تلاویو به منظور رسیدن به اهداف قومی و ملی خود تلاش کردند که روابط سیاسی خود را به منظور مقابله با جمهوری اسلامی ایران تقویت نمایند. بنابراین در اقدامی بسیار تنش‌زا، اقلیم کردستان عراق، در ۴ مهر ماه سال ۱۴۰۰ میزبان «کنفرانس به اصطلاح صلح» در اربیل با حضور بیش از ۳۰۰ نفر بود که با استقبال رسانه‌های صهیونیستی همراه شد. این کنفرانس که با حضور شخصیت‌های قبیله‌ای و رهبران سابق حزب بعث برگزار شد بر عادی‌سازی با رژیم تل‌آویو تأکید کرد. در حالی که زائران زیادی از ایران به منظور زیارت کربلا و راهپیمایی اربعین در عراق بودند. به نظر می‌رسد این روابط بین اربیل و تلاویو به این معنا باشد که هم ایدئولوژی مذهبی محکمی که بین عراق و ایران وجود دارد برای آن‌ها بی اهمیت شده و تلاش کردند که آن را از بین ببرند و در بعد دیگر جایگاه جمهوری اسلامی ایران را تضعیف کنند. چرا که جمهوری اسلامی ایران وجود و حضور گسترده رژیم اشغال‌گر قدس در اقلیم کردستان عراق را یک تهدید علیه امنیت خود و محور مقاومت می‌داند.

۳-۱-۱-۵- انسداد مسیرها بین محور مقاومت

سیمور هرش در سال ۲۰۰۴ گزارشی را درباره چنین عملیاتی در مجله نیویورکر منتشر کرد. وی نوشت: "عوامل اطلاعاتی و نظامی اسرائیل، اکنون به صورت پنهانی سرگرم کار در کردستان هستند. آنان واحدهای کماندویی کرد را آموزش می‌دهند و چیزی که برای اسرائیل اهمیت بیشتری دارد اینکه در داخل مناطق کردی ایران و سوریه، و عراق عملیات پنهانی انجام می‌دهند." بنا بر نظرات تحلیلگر یاد شده آنچه که به عنوان مهم‌ترین ماموریت رژیم صهیونیستی، از آماده سازی این نیروها، استقلال کردستان عراق و ورود نیروی نظامی ارتش رژیم صهیونیستی به این منطقه است (Azizi, 2024: 4-8). بنابراین با استقلال اقلیم کردستان عراق و تجزیه عراق، نیروی نظامی اسرائیل با توجه به سابقه تاریخی روابط طرفین وارد این منطقه خواهد شد. لذا ارتباط زمینی جمهوری اسلامی ایران با کشورهای عضو محور مقاومت با خطرات قابل توجهی مواجه می‌شود. چرا که رژیم صهیونیستی بعد از بحران‌هایی که در عراق و سوریه در نتیجه فعالیت‌های تروریستی و تکفیری صورت گرفت، روابط زمینی و ترانزیتی بین کشورهای عضو محور مقاومت را یک نقطه قوت برای آن‌ها و تهدیدی جدی برای تلاویو می‌داند به همین منظور توسعه روابط سیاسی بین اربیل و تلاویو تا استقلال این منطقه و قطع روابط یاد شده را به عنوان یک راهبرد مهم برای خود می‌داند.

۴-۱-۱-۵- تنش قومیتی

تنش‌های قومیتی که در زمان صدام بین اعراب و اکراد ایجاد شده است، به رغم بیان این دو قوم مبنی بر عدم وجود تنش هنوز بر جا مانده است. به همین منظور است که رژیم صهیونیستی این مسئله را به خوبی درک کرده است و از بین اعراب اهل تشیع که با محور مقاومت روابط محکمی ایجاد کرده است و کوردهای شمال عراق، اقلیم کردستان عراق را مورد چتر حمایتی خود قرار داده است. همانگونه که در مطالب فوق به آن اشاره شد، برگزاری همایش به منظور عادی سازی روابط بین اربیل و تلاویو موجی از تنش‌های قومیتی در عراق بین اعراب و کردها را ایجاد کرد که نمونه بارزی از نقش رژیم صهیونیستی به منظور افزایش تنش قومیتی بین آن‌ها است. به این معنا که، موجی از خشم مردمی را برانگیخت و نخبه‌های ملی و رهبران دینی خواستار موضعی قاطعانه و شجاعانه علیه این رویداد شدند.

۲-۱-۵-اهداف اقتصادی

رژیم صهیونیستی با هماهنگی آمریکا نیز به منظور تقویت این راهبرد خود تلاش دارند که از طریق ترکیه و کشورهای عربی صادرات انرژی اقلیم کردستان عراق به کشورهای اروپایی را نسبت به قبل به نحو قابل چشم‌گیری توسعه دهند. تا از این منطقه در مقابل دولت مرکزی حمایت کند و آن را برای تبدیل به یک بازیگر مهم در منطقه و یک حاکمیت دست‌نشانده خود محیا سازد. پروژه توسعه میدان گازی «خور مور»، یکی از اقدامات رژیم صهیونیستی برای صادرات گاز اقلیم به اروپا و کشورهای غربی می‌باشد. چرا که از یک طرف روسیه تحریم‌های گازی را اعمال کرده است و از طرف دیگر تنش ناشی از ترورهای سیاسی و نظامی بین تهران و کشورهای غربی، و همچنین همکاری بین تهران و مسکو در حوزه انرژی، غرب را با مشکلات زیادی در حوزه انرژی مواجه کرده است (Halabi, 2023: 32-35).

رژیم صهیونیستی برای نفوذ در عراق، در اقلیم سرمایه‌گذاری می‌کند. روابط اربیل با این رژیم، متفاوت از موضع‌گیری عراق است. اسرائیل برای تأثیرگذاری هرچه بیشتر در اقلیم تلاش می‌کند و به‌دلیل گرایش اقلیم به ایالات متحده، از رشد روابطش با آن‌ها اطمینان دارد. اسرائیل با نفوذ در اقلیم، علاوه بر تأثیر گذاشتن بر عراق، به‌دنبال بهره‌برداری از منابع نفتی اقلیم و استفاده از موقعیت جغرافیایی آن برای تهدید علیه ایران است.

با ترور تحریم‌های بعد از همه‌پرسی اقلیم کردستان عراق توسط ایران و ترکیه، مقامات اربیل را متوجه این مسئله کرد که باید همکاری اقتصادی خود را با کشورهای غربی توسعه دهند تا از این مسیر دیگر تحت فشار منطقه‌ای قرار نگیرند. رژیم صهیونیستی و آمریکا نیز از این خلاء قدرت اقتصادی و تجاری و امنیتی شدن منطقه نهایت استفاده را کردند و اهرم اقتصادی و تجاری با وجود میزان تورم-بیکاری- فقر در کردستان عراق، را مبنای همکاری خود با اربیل قرار داده و این مسئله باعث همکاری آنها، بیش از ادوار گذشت شده است. بنابراین میزان و حجم سرمایه‌گذاری آنها در اربیل عراق که در سال ۲۰۱۲ نسبت به سال سقوط صدام ۲۳٪ افزایش یافته و بعد

از تنش های منطقه ای ناشی از درگیری بین دولت مرکزی و اربیل به ۳۴٪ افزایش یافته است (Khder Aga, 2023:332-348).

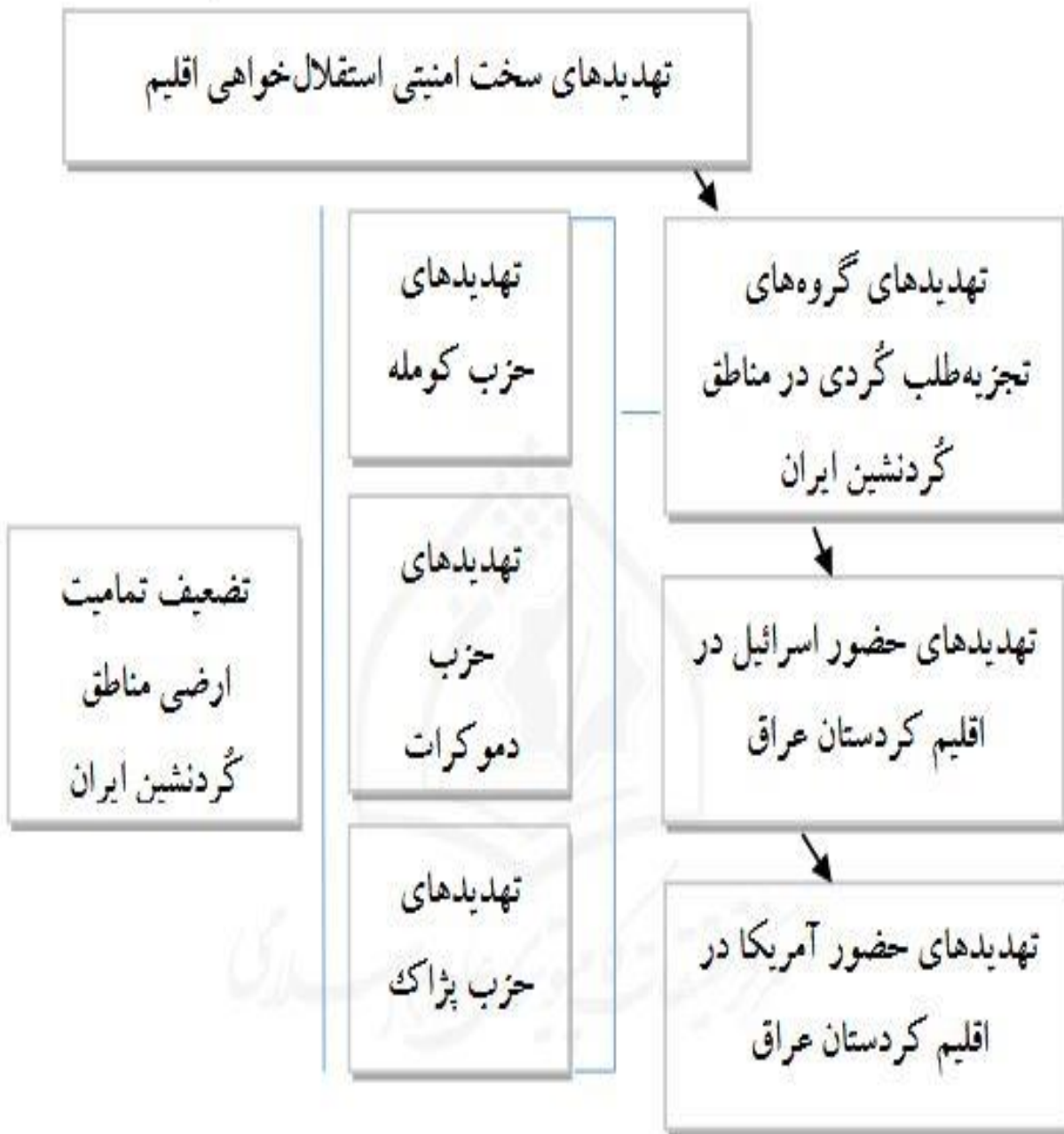
۲-۵- تجمیع گروهک های معاند

راهبرد رژیم صهیونیستی در منطقه اقلیم کردستان بعد از بهار عربی تجمیع گروهک های معاند و حمایت مالی، سیاسی و.. از آنها بوده است؛ در بحث حمایت رژیم صهیونیستی از گروه های معاند و تجزیه طلب کرد و خاورمیانه ذکر این مسئله لازم به نظر می رسد که تلاویو حمایت های خود را، از این گروه ها در کشورهای عضو محور مقاومت به ویژه ایران-سوریه-عراق به شکل یکنواخت بیش از هر زمان دیگر به منظور تضعیف محور یاد شده و تجزیه این کشورها بوده و آن را توسعه داده است. به عنوان مثال، اسرائیل از ایالات متحده بعد از حمله ترکیه به گروه تروریستی پ ک ک در شمال سوریه و وابسته های آن، درخواست کرد که از عملیات نظامی جدید ترکیه در شمال سوریه جلوگیری کند، این اقدام نشان داد که اسرائیل مانند روسیه، ایران و ترکیه نیز منافع خاص خود را در شمال سوریه دارد. نه برای تامین امنیت پایگاه های نظامی یا مبارزه با عناصر ایرانی یا سوریه در منطقه، بلکه برای حمایت یا حداقل دفاع از گروهی از شبه نظامیان مسلح که برای تشکیل یک دولت مستقل و مجزا می جنگند (Hussein, 2022: 2-6). با این حال، حتی جدای از این اقدام اخیر، اسرائیل از مدت ها قبل از گروه های کرد در طول سال ها حمایت کرده است. این اقدام عمدتاً به زعم مقامات رژیم صهیونیستی حمایت اخلاقی بوده است، زیرا دولت اشغالگر با هدف ایجاد یک دولت جداگانه کرد در منطقه بر اساس سند راهبردی خود یعنی تجزیه کشورهای عضو محور مقاومت عمل می کند. این حمایت می تواند مادی و نظامی نیز از این گروه ها در سوریه-عراق-ایران و ترکیه نیز باشد، چرا که تمام گروه های کردی تجزیه طلب و تروریست منطقه توسط ارتش رژیم اشغال گر قدس آموزش دیده اند.

نتانیاهو نخست وزیر رژیم صهیونیستی از زمان شروع بحران های خاورمیانه و توسعه فعالیت های تروریستی تکفیری در بین کشورهای محور مقاومت وقت را مناسب دید و از آمریکا و کشورهای اروپایی درخواست داشت که، اسلحه های سنگینی را که کردها برای مبارزه برای استقلال نیاز دارند، فراهم کند. و عنوان این راهبرد را "اتحاد کردها، شورای همکاری خلیج فارس، فرانسه و اسرائیل برای توقف ایران به عنوان رهبر محور مقاومت" نامگذاری کرد. او تصور می کرد که کاهش حمایت از فلسطینیان در میان کشورهای خلیج و محور مقاومت به این معنی است که سعودی ها و دیگر رهبران شورای همکاری خلیج فارس می توانند محور مقاومت را به وسیله تجزیه و تقویت ارتش کرد مهار کرده و ارتش آن ها را به منظور تنش با تلاویو به نحو قابل چشم گیری تضعیف نماید (Rubin, 2023: 4-9). به همین منظور عمده تمرکز خود را بر مناطقی گذاشتند که زمینه اختلاف با محور مقاومت و تجزیه را قبلاً فراهم کرده اند و مسیر نفوذ برای رژیم صهیونیستی بیش از هر منطقه ای دیگر فراهم کرده است. لذا حمایت های خود را در ابعاد گوناگون از اقلیم کردستان دریغ نکرده و با گروه های معاندی که در این منطقه

حضور دارند رابطه هماهنگی را برقرار نمودند. چرا هم پ ک ک و هم گروه های تجزیه طلب که در صدد تجزیه ایران هستند در اقلیم کردستان مقرهای خود را تقویت کرده و این مسئله باعث شد که رژیم صهیونیستی بیش از هر زمان دیگر امروزه با توسعه درگیری بین حماس و تلاویو فرصت را مناسب دانسته تا آن ها را تجهیز کند.

چرا که زمینه های این راهبرد قبلا توسط مقامات اربیل فراهم شده است. در این مورد باید به این موضوع نیز اشاره شود که، "مسعود بارزانی در سال ۲۰۱۱ میلادی طی دیداری که با افسران ارشد دو سازمان اطلاعاتی موساد (اسرائیل) و سیا (آمریکا) داشته، پس از دریافت وعده های مالی و تسلیحاتی از این دو رژیم، منطقه ای را به وسعت سیصد هزار هکتار بدون اطلاع دولت مرکزی عراق در اختیار پژاک-پ ک ک-دموکرات ایران-کومله هر کدام به این مساحت قرار داده بود تا آن ها از این منطقه برای ایجاد تشکیلات آموزشی، اداری و تدارکاتی برای انجام عملیات مسلحانه در مناطق گردنشین کشورهای عضو محور مقاومت و ایران استفاده کند. با توجه به موارد پیش گفته، نمودار شاخص های تهدیدهای سخت امنیتی استقلال خواهی اقلیم کردستان عراق که موجب تضعیف تمامیت ارضی مناطق گردنشین کشورهای عضو محور مقاومت اسلامی گردیده، به شرح زیر ترسیم می گردد.

(حیدری و همکاران ۱۳۹۹: ۹۷-۹۵).

نمودار بالا یک نکته قابل توجهی می تواند داشته باشد. رژیم صهیونیستی با توجه به سرمایه گذاری های قابل توجهی که به منظور تجزیه کشورهای عضو محور مقاومت به رهبری ایران انجام داده است، آن ها را به صورت سیستماتیک نیز به هم وصل نموده تا هماهنگ قدرت مانور داشته باشند. به این معنا وقتی که ما صحبت از پژاک می کنیم یعنی پ ک ک و وقتی صحبت از این گروه تروریستی به میان می آید به معنای اتصال این سه گروه به

نیروهای کرد تجزیه طلب سوریه ypg است. به همین منظور باید به این مسئله نیز توجه کرد که، هماهنگی رژیم صهیونیستی با این سه گروه یعنی تقویت گروه‌های معاند در خاورمیانه و کشورهای عضو محور مقاومت است.

۳-۵- فعالیت‌های اطلاعاتی و جاسوسی موساد در اقلیم کردستان عراق

سرویس‌های اطلاعاتی و نظامی اسرائیل بی‌وقفه به آموزش‌گردها در کردستان عراق به منظور شورش و اقدام‌های جاسوسی در ایران، سوریه و ترکیه و مقابله با نفوذ شیعیان و شورشیان سنی پرداخته و درواقع اسرائیل با تشکیل یک حکومت مستقل‌گردی در خاورمیانه تلاش دارد زنجیره‌ی میان شیعیان را کاملاً قطع کند. و از این طریق بتواند با استقرار سامانه‌های جاسوسی و اطلاعاتی خود در اقلیم کردستان عراق بر کشورهای عضو محور مقاومت که از جمعیت قابل توجهی از مردم کردزبان برخوردار هستند اشرافیت اطلاعاتی داشته باشند و فعالیت‌های آنها را مدیریت نماید (Akhavan Kazemi and et.al., 2018: 28-29).

از دیگر تهدیدهای سخت امنیتی حضور اسرائیل در این اقلیم تحریک احساسات قومی و نژادی، پشتیبانی از احزاب تجزیه طلب‌گردی با هدف ترغیب آنان به شورش‌های سازمان یافته و استفاده از قابلیت نظامی این گروه‌ها در مناطق‌گردنشین محور مقاومت می‌باشد. برای اسرائیل از هر جهت اهمیت دارد که با حضور در اقلیم کردستان عراق به مرزهای ایران به عنوان رهبر محور مقاومت نزدیک شود تا پایگاه‌های جاسوسی خود را در این اقلیم و در نزدیکی مرزهای آن‌ها فعال نماید (Akhavan Kazemi and et.al., 2018: 26-29). این رژیم در شمال عراق هدف‌های منطقه‌ای را دنبال می‌کند و می‌کوشد چتر امنیتی و اطلاعاتی در مناطق‌گردنشین عراق-سوریه-ترکیه و به ویژه ایران ایجاد کند. پراکندگی جغرافیایی کردها، عملیات جمع‌آوری پنهان اطلاعاتی جاسوسان موساد را تسهیل کرده و حضور آنان در این اقلیم که منجر به توسعه‌ی نفوذشان میان کردها گردیده، نشانه‌ی برنامه‌های بلندمدت این رژیم در شمال عراق است. حتی اگر حضور آنان موقت باشد، باز هم تهدیدی جدی علیه ثبات منطقه می‌باشد. درواقع حضور اسرائیل در این اقلیم از تهدیدهای سخت امنیتی و به معنای حصر مرزهای غربی و شمال غرب ایران است. این رژیم تاکنون برای حفظ موجودیت خود در منطقه از شیوه‌های مختلفی از جمله طرح قومیت‌گرایی و تحریک نیروهای گریز از مرکز در مناطق‌گردنشین استفاده کرده است (حیدری و همکاران ۱۳۹۹: ۹۹-۹۲). البته استفاده فقط به معنای استقلال و تجزیه نمی‌تواند باشد. چرا که اسرائیل از اقلیم کردستان عراق به منزله سکوی پرتاب پهبادهایی استفاده کرده است که مناطق مرزی ایران را مورد هدف خود قرار داده است. به همین منظور جمهوری اسلامی ایران به عنوان رهبر محور مقاومت، بعد از اینکه مقر سرویس‌های اطلاعاتی و عملیاتی رژیم صهیونیستی در اقلیم کردستان عراق را شناسایی کرد مورد حمله راکتی قرار داد و اینگونه به آن‌ها واکنش نشان داد. حملات موشکی تهران به اقلیم کردستان عراق نشان از فعالیت گسترده رژیم صهیونیستی در این منطقه علیه محور مقاومت می‌باشد.

۴-۵- ناآرامی اجتماعی در بطن محور مقاومت

با ورود و توسعه همکاری اقلیم کردستان عراق با رژیم صهیونیستی، تلاویو از عمق استراتژیک قابل توجهی به منظور ایجاد تنش داخلی در بطن محور مقاومت برخوردار خواهد شد. چرا که از همان روزهای اول سال ۲۰۱۱ که بحران از تونس شروع و به صورت دومینووار وارد سایر کشورهای اسلامی شد اسرائیل آن را یک "جنبش مردمی"، به منظور ایجاد نظام غربی تعبیر کرده و نقش خود را در این ناآرامی‌ها به حاشیه کشانده است. در سال گذشته نیز با توجه به نارضایتی‌هایی که عمدتاً ممکن است در هر کشوری به صورت طبیعی ایجاد شود، در ایران نیز این اتفاق افتاد و مدتی مردم در خیابان به برخی از سیاست‌های داخلی ناراضی شده بودند که این مسئله می‌توانست توسط تریبون و سیستم‌های نظارتی حل و فصل شود. اما دول غربی و متحدان منطقه ای آن این نارضایتی را به سمت یک تنش داخلی پیش برده تا نظام جمهوری اسلامی ایران در چه در سطح بین‌المللی و چه در سطح داخلی با مشکل مشروعیت مواجه کند و به زعم خود ساقط نمایند. به همین منظور بود که اسرائیل از اعتراضات داخلی اخیر ایران که ساخته‌ی دست کشورهای خارجی بود حمایت کرده و سیستم‌های امن‌رادیویی و اینترنتی و همچنین سلاح‌های خیابانی در اختیار افراد وابسته به خود در بین مردم قرار داد تا دامنه و میزان اعتراضات را ملی کند. اما با توجه به پشتوانه مردمی نظام جمهوری اسلامی ایران و ولایت‌مداری مردم این کشور اسرائیل از دخالت در اعتراضات خیابانی در ایران نتیجه‌ای نگرفته، با روی کار آمدن مجدد نتانیاهو به حملات نظامی به ایران روی آورده است. به منظور تقویت این استراتژی در مرزهای ایران سرویس‌های اطلاعاتی و امنیتی خود را در اقلیم کردستان توسعه چشم‌گیری داده و نیروهای خبره خود را به مرزهای تهران نزدیک کرده است (Iordache, 2024: 9).

در مورد حمایت از اعتراضات اخیر در داخل ایران به بیانات چند نهاد امنیتی رژیم صهیونیستی اشاره می‌شود که در اقلیم کردستان عراق با سرویس‌های اطلاعاتی و امنیتی خود تنش‌های داخلی در تهران را مدیریت کرده‌اند. در این راستا، "اور هیلر" تحلیلگر نظامی رژیم صهیونیستی مستقر در اربیل به عنوان یک تحلیلگر سیاسی-امنیتی خاورمیانه، در پاسخ به این سوال که آیا نهاد امنیتی اسرائیل تحولات ایران را دنبال می‌کند، گفت: «بله، با توجه به تصاویری که از ایران می‌آید، این آرزو و رویای همیشگی که ایران از درون در حال فروپاشی است، جلوه می‌کند. این رویا از زمان انقلاب به رهبری [امام] خمینی در سال ۱۹۷۹ وجود داشته و دارد. و ما توسط دوستان خود در منطقه تلاش داریم به مردم ایران کمک کنیم» (<https://farsnews.ir/news>).

البته نکته مهم‌تر از اعتراضات در ایران باید به این مسئله نیز اشاره شود که، رسانه‌های غربی و متحدان منطقه ای آن اغتشاشات ایران را به نوعی تحرک فمینیستی در خاورمیانه نیز تعبیر کردند. این شعار توسط رژیم صهیونیستی در غرب آسیا توسعه یافته و باعث نوعی رویکرد ضد ایرانی در اروپا و آمریکا شد. به این معنا که

اتحادیه اروپا را مجاب کنند تهران و هم پیمانان منطقه ای آن را به عنوان ناقض حقوق بشر معرفی نماید و تحریم ها را علیه ایران به عنوان رهبر محور مقاومت گسترش دهند. به ویژه در حوزه نظامی که محور مقاومت را تقویت کرده است (Council, 2023: 12-15).

ایجاد تنش داخلی و تظاهرات های مردمی در بطن محور مقاومت فقط مختص به ایران نبوده و نیست. چرا که در سوریه این رویکرد توسط رژیم صهیونیستی از همان اوایل بحران نمایان بوده و تا به امروز نیز ادامه داشته است. چرا که دمشق یکی از مهم ترین پایه های اصلی محور مقاومت و همپیمان با جمهوری اسلامی ایران است. از جمله مهم ترین اهدافی که تلاویو از تنش های داخلی و تظاهرات های مردمی در سوریه دنبال کرده است بدین مונوال می باشد:

۱- دولت بشار اسد، محیط مساعدی را برای ایران، شبه نظامیان تحت حمایت ایران و شبه نظامیان فلسطینی فراهم می کند .

۲- ارتش سوریه به دلیل تهدید گروه های شورشی مسلح که هنوز در بخش های وسیعی از کشور فعالیت می کنند، به جنگ علیه اسرائیل نخواهد پیوست.

۳- دولت سوریه در صورت نبود تنش داخلی و تظاهرات های داخلی از منابع مالی-تجاری و اقتصادی خود برای بهبود موقعیت سیاسی داخلی و منطقه ای خود استفاده می کند. به همین منظور است که باید به وسیله سرویس های اطلاعاتی و امنیتی خود همیشه در بطن این کشورها یک نوع تنش ایجاد شود تا تمرکز محور مقاومت به بحران های داخلی معطوف شود نه رژیم صهیونیستی و مردم فلسطین (Sharp, 2024: 8-13).

در عراق نیز این رویکرد با شدت قابل توجهی دنبال شد به این معنا که رژیم صهیونیستی از تنش ها و تظاهرات های داخلی در بغداد که به دلایل داخلی و سیاسی ایجاد شده بود حمایت کرده تا عراق را به سمت تغییر نظام و یا تجزیه سوق دهد. چرا که بعد از سقوط صدام در سال ۲۰۰۳ و روی کار آمدن یک دولت شیعه و همخوان با جمهوری اسلامی ایران، عراق یکی از بازوان اصلی محور مقاومت و حامی مردم فلسطین تبدیل شده و تضعیف عراق و خروج از بطن محور مقاومت فقط یا باید به وسیله تجزیه که دول غربی طراح اصلی آن هستند و یا باید یک نظام دست نشانده کشورهای غربی و رژیم صهیونیستی روی کار بیاید.

نتیجه گیری

عمق و قدمت روابط سری میان دولت اقلیم کردستان عراق و رژیم صهیونیستی به ویژه سرویس های جاسوسی این رژیم دیگر بر کسی پوشیده نیست و همکاری مشترک آن ها حول محور همکاری نظامی، امنیتی و اقتصادی

است. مبنایی که این روابط بر اساس آن شکل گرفت این دیدگاه بود که «دشمن دشمن من، دوست من است»، چراکه منافع اسرائیل در آن زمان مستلزم تضعیف عراق به عنوان یکی از اعضای محور مقاومت برای اطمینان از ناتوانی آن در حمله به اسرائیل، شکستن انزوای منطقه‌ای و شکستن محاصر توسط کشورهای اسلامی و شکل دادن روابط رژیم‌ها و کشورهای غیر عربی در منطقه با اسرائیل و همچنین کمک به تلاش‌های تل‌آویو برای خارج کردن یهودیان عرب از عراق بود.

اما امروزه با توجه به اتمام بحران‌های خاورمیانه و استحکام محور مقاومت در بعد همگرایی همه‌جانبه آن‌ها، رژیم صهیونیستی توجه و تمرکز قابل توجهی بر میزان روابط بین اقلیم کردستان عراق و تلاویو گذاشته است تا میزان تاثیرگذاری خود را به منظور تهدیدهای ناشی از محور مقاومت بیش از هر زمان دیگری بکند. و نیز اقلیم کردستان عراق را به یک بازیگر تاثیرگذار در منطقه تبدیل نماید تا از طریق این منطقه بتواند اهداف راهبردی و تاکتیکی خود را دنبال کند. با توجه به مطالب فوق ضمن تایید فرضیه، روابط اقلیم کردستان با تلاویو برای محور مقاومت با توجه به میزان و تعدد سرویس‌های اطلاعاتی و جاسوسی این رژیم در مرزهای ایران به عنوان رهبر محور مقاومت، به مرحله بحرانی رسیده و باید مدیریت شود.

فهرست منابع:

- اسماعیل زاده امامقلی یاسر و احمدی فشارکی (۱۳۹۵). "داعش و امنیت ایران با تکیه بر مکتب کپنهاگ". فصلنامه پژوهش‌های راهبردی سیاست، سال پنجم، شماره ۱۸
- بوزان، باری و اولی ویور، (۱۳۸۸). "مناطق و قدرت‌ها". ترجمه: رحمان قهرمان‌پور، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- بوزان، باری (۱۳۷۸). "مناطق و قدرت‌ها: ساختار امنیت بین الملل". ترجمه رحمن قهرمان‌پور، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- بوزان، باری (۱۳۹۰). "مردم، دولت‌ها و هراس". ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- داداندیش، پروین و ولی کوزه‌گر کالجی، (۱۳۸۹). "بررسی انتقادی نظریه مجموعه امنیتی منطقه‌ای با استفاده از محیط امنیتی منطقه قفقاز جنوبی". فصلنامه راهبرد، سال ۱۹، شماره ۵۶، صص ۷۳-۱۰۷.
- کرم‌زادی، مسلم و فهیمه خوانساری‌فرد، (۱۳۹۱). "دولت‌سازی در قفقاز جنوبی؛ شکست‌ها و موفقیت‌ها". فصلنامه مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز، شماره ۷۸، صص ۱۶۶-۱۳۷.
- سازمند بهاره و مهدی جوکار، (۱۳۹۵). "مجموعه امنیتی منطقه‌ای، پویاها و الگوهای روابط کشورهای حوزه خلیج فارس". فصلنامه ژئوپلیتیک، سال ۱۲، شماره ۲، صص ۱۷۷-۱۵۱
- طاهری، ابوالقاسم و عبدالمجید سیفی، (۱۳۹۳). "امنیت انرژی و نظریه مجموعه امنیتی منطقه‌ای". فصلنامه سیاست‌پژوهی، سال ۱، شماره ۱، صص ۱۵۱-۱۲۹.
- عبدالله‌خانی، علی، (۱۳۸۹)، نظریه‌های امنیت، تهران: انتشارات ابرار معاصر.
- قیصری، نوراله، (۱۳۹۳). "مکاتب امنیتی؛ نقدهای موجود و ضرورت طرح نگرش نوین". فصلنامه آفاق امنیت، سال ۷، شماره ۲۲، صص ۵۶-۲۷.
- حیدری قاسم (۱۳۹۹). "استقلال خواهی کردها و راهبرد اسرائیل و آمریکا در تضعیف تمامیت ارضی ایران". فصلنامه مطالعات بین‌المللی، تابستان ۱۳۹۹، شماره ۶۵، صص: ۸۷-۱۱۵.

- Porter Lizzie(2023). “Islamic Resistance in Iraq appears to be responsible for attacks in the country and there’s no end in sight”. Available in: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/islamic-resistance-in-iraq-israel-amas>. Access date: 22, November, 2023.
- Parello-Plesner Jonas & al(2017). “A Report from the Kurdish Independence Referendum: Perspectives and Policy Implications for Stabilizing Iraq After ISIL”. “School in Christian Town of Bartella named after Iran’s Ayatollah Khomeini,” Kurdistan 24, September 18, 2017, <http://www.kurdistan24.net/en/news/7a58aa6f-5d30-4b8a-84d6-fbfe63161891>.
- Salami Mohammad(2023). “Iran’s goals and strategy for expelling Kurdish opposition groups in the Kurdistan region of Iraq”. Available in: <https://cfri-irak.com/en/article/irans-goals-and-strategy-for-expelling-kurdish-opposition-groups-in-the-kurdistan-region-of-iraq-2023-09-13>. Access date: 13, September, 2023.
- Chomani Kamal(2022). “Big brother is watching: Evolving relations between Iran and the Kurdistan Region of Iraq”. Available in: <https://www.jstor.org/stable/resrep40281>. Access date: 1, Mar, 2022
- Azizi Hamidreza(2024). “IRAN AND GAZA IN REGIONAL PERSPECTIVE: WINNING THE BATTLE, BUT LOSING THE WAR?”. Available in: <https://www.clingendael.org/publication/iran-and-gaza-regional-perspective-winning-battle-losing-war>. Access date: 05, mar, 2024.
- Halabi Bachar(2023). “Baghdad, Erbil deal expected within weeks: Minister”. Available in: <https://www.argusmedia.com/en/news-and-insights/latest-market-news/2445624-baghdad-erbil-deal-expected-within-weeks-minister>. Accessed on: 05/04/2023.
- Khder Aga Ahmed(2023).” The Impact of Financial Globalization on Economic Growth in the Kurdistan Region of Iraq: An Empirical Investigation”. Available in: https://www.researchgate.net/publication/377577386_The_Impact_of_Financial_Globalization_on_Economic_Growth_in_the_Kurdistan_Region_of_Iraq_An_Empirical_Investigation. Accessed on: 6, December, 2023.
- Hussein Muhammad(2022). “Israel will use the Kurds as a tool, yet Turkiye still normalised relations”. Available in: <https://www.middleeastmonitor.com/20220811-israel-will-use-the-kurds-as-a-tool-yet-turkiye-still-normalised-relations>. Accessed on: 11, August, 2022.
- Rubin Michael(2023). “Israel Should Openly Support the PKK”. Available in: <https://www.aei.org/op-eds/israel-should-openly-support-the-pkk>. Accessed on: 17, October, 2023.

- Akhavan Kazemi, M., et.al. (2018). "Analysis of the relationship between Israel and Iraqi Kurdistan and its Security Consequences for the Islamic Republic of Iran". Research Journal of the Islamic Revolution, 8(27), 19-40. (In Persian).
- Iordache Ruxandra(2024). "Middle East crisis: Houthis say U.S., U.K. will pay a 'heavy price' after Yemen strikes". Available in: <https://www.cnbc.com/2024/01/12/live-updates-latest-news-on-the-middle-east-and-the-red-sea-crisis.html>. Accessed on: 12, jan, 2024.
- Council Atlantic(2023)." Twenty questions (and expert answers) about Iran one year after Mahsa Amini's death". Available in: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/twenty-questions-and-expert-answers-about-iran-one-year-after-mahsa-aminis-death>. Accessed on: 13, September, 2023.
- Sharp Alexandra(2024). "U.S. Launches Retaliatory Strikes on Iran-Linked Targets in Iraq, Syria". Available in: <https://foreignpolicy.com/2024/02/02/us-iran-irgc-strike-syria-iraq-israel-farmers-unions-france-protests>. Accessed on: 2, September, 2024.
- Bahrani Wesam(2024). "For regional security, Zionist presence in Erbil and US occupation of Iraq must end". Available in: <https://www.presstv.ir/Detail/2024/01/22/718684/regional-security-zionist-presence-erbil-us-occupation-iraq-end>. Accessed on: 22, January, 2024.

